

ISO/IEC UPUTE 59

KODEKS DOBRE PRAKSE ZA NORMIZACIJU

ISO/IEC GUIDE 59

CODE OF GOOD PRACTICE FOR STANDARDIZATION

Ovaj je dokument prijevod izvornoga engleskog teksta koji je izdala Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO), Ženeva, Švicarska. Njegovu je točnost glavnome tajniku ISO-a potvrdio DZNM, ISO nacionalno tijelo za Hrvatsku i ISO ga je stoga priznao kao službeni prijevod. U slučaju spora kad se upućuje na ovaj dokument koji je izdao ISO, sva su tri službena jezika istovrijedna.

Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo – Odjel za normizaciju

Zabranjeno je umnožavanje uputa ili njihovih dijelova

Referencijski broj:
ISO/IEC Upute 59:2000 (hr, en)



Kodeks dobre prakse za normizaciju

1 Uvodna tumačenja

1.1 Norme imaju važnu ulogu u trgovini i prometu u svakoj zemlji i među svim zemljama svijeta. Te norme donose mnoga tijela na podnacionalnoj, nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, a znatan broj tih tijela priprema ih po načelima konsenzusa. Sukladno rastu međunarodne trgovine i tehničke suradnje, normizacijska tijela razvijaju postupke i oblike suradnje za koje se općenito smatra da tvore dobru praksu u razvoju norma na svim razinama. Ta je praksa ovdje izložena u obliku kodeksa koji se primjenjuje na vladina i nevladina tijela koja djeluju na načelu konsenzusa.

1.2 Dragovoljni normizacijski proces na međunarodnoj razini koordiniran je pod pokroviteljstvom Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO), Međunarodnog elektrotehničkog povjerenstva (IEC) i Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU). Ta su tijela vrhovne organizacije s velikom infrastrukturom, imaju svoj oslonac na nacionalnoj razini, a kad je to potrebno šire se i na regionalne djelatnosti. Taj svjetski sustav (tj. normizacija na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini) povezan je sporazumima o suradnji između ISO-a, IEC-a i ITU-a na međunarodnoj razini te sličnim sporazumima između normizacijskih organizacija na regionalnoj razini, kao što su CEN, CENELEC i ETSI u Europi, a na osnovi razini nizom sporazuma o suradnji između nacionalnih članica triju vrhovnih organizacija.

1.3 Unutar svjetskog sustava normizacije, nacionalne članice triju vrhovnih organizacija preuzimaju većinsku odgovornost za osiguravanje povezanosti i usklađenosti. Radi boljeg razumijevanja, u definicijama i u točkama 6 i 7 ovoga kodeksa razlikuju se **normizacijska tijela** (kojih može biti više u nekoj zemlji) i **nacionalna normirna ustanova** koja je nacionalna članica jedne ili

Code of good practice for standardization

1 Introductory commentary

1.1 Standards play an important role in trade and commerce within and between all countries of the world. These standards are developed by many bodies, at subnational, national, regional and international levels, a significant number of which prepare their documents by consensus processes. Alongside the growth of international trade and technological cooperation, standardizing bodies have developed procedures and modes of cooperation which are commonly considered to constitute good practices for standards development at all levels. These practices are set out here in the form of a code, applicable to governmental and non-governmental consensus bodies.

1.2 At international level, the voluntary standardization process is essentially coordinated under the auspices of the International Organization for Standardization (ISO), the International Electrotechnical Commission (IEC), and the International Telecommunications Union (ITU). These bodies are apex organizations for an extensive infrastructure which has its foundations at national level, and extends into regional activities whenever necessary. This global system (i.e. standardization at national, regional and international level) is linked together via collaboration agreements between ISO, IEC and ITU at international level; by similar agreements between standardization organizations at regional level, such as CEN, CENELEC and ETSI in Europe; and at the base, through an extensive array of collaboration agreements between the national members of the three apex organizations.

1.3 Within the global standardization system, the national members of the three apex organizations assume the major responsibility for ensuring coherency and coordination. For this reason a distinction is made, in the definitions and under clauses 6 and 7 of this code, between a **standardizing body** (of which there may be many in the same country) and a **national standards body**

više međunarodnih vrhovnih organizacija i članica odgovarajućih regionalnih organizacija.

1.4 Prihvaćanje je ovoga kodeksa dragovoljno, a svrha mu je osiguravanje otvorenosti i jasnoće uz najviši stupanj uređenosti te povezanost i djelotvornost procesa normizacije u svijetu. Odredbe s obvezatnom primjenom istaknute su u obliku zahtjeva s pomoću glagola "mora" (shall).

2 Definicije

Za potrebe ovoga kodeksa, na bilo koje tijelo koje odobrava norme postupkom utemeljenim na načelima konsenzusa primjenjuju se definicije iz ISO/IEC Uputa 2:1991. Takva tijela tvore podskupinu tijela obuhvaćenih dodatkom 3 GATT 1991 Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini, kako je objašnjeno u dodatku A ovoga kodeksa.

3 Opće odredbe

3.1 Ovaj kodeks namijenjen je primjeni u bilo kojemu normizacijskom tijelu, vladinom ili nevladinom, na međunarodnoj, regionalnoj, nacionalnoj ili podnacionalnoj razini. Normizacijska tijela koja su prihvatila ovaj kodeks, obavješćuju o tome članicu ISO-a ili IEC-a u svojoj zemlji koja će obavijest proslijediti Informacijskomu centru ISO/IEC-a u Ženevi. Obavijest treba sadržavati naziv i adresu toga tijela i područje njegova sadašnjega i očekivanoga normizacijskog djelovanja. Regionalna ili međunarodna normizacijska tijela i normizacijska tijela u zemljama koje nemaju članice u ISO-u i IEC-u prihvaćanje ovoga kodeksa javljaju izravno Informacijskomu centru ISO/IEC-a.

3.2 Članice ISO-a moraju težiti tomu da postanu članice ISONET-a ili imenovati koje drugo tijelo koje će to postati, kao i tomu da dostignu najnapredniji oblik članstva koje pruža ISONET. I druga normizacijska tijela moraju težiti povezivanju s ISONET sustavom (vidi dodatak **B**, opis ISONET sustava).

which in addition is the national member of one or more of the international apex bodies, and of the corresponding regional organizations where relevant.

1.4 Adoption of this code is voluntary and intended to ensure openness and transparency, together with an optimum degree of order, coherence and effectiveness in worldwide standardization processes. Provisions which should be of a binding nature are given in the form of requirements, using the modal auxiliary "shall".

2 Definitions

For the purposes of this code, the definitions of ISO/IEC Guide 2:1991 apply to any body which approves standards using procedures based on the principles of consensus. Such bodies form a subset of the bodies covered by Annex 3 of the GATT 1991 Agreement on Technical Barriers to Trade, as explained in annex A to this code.

3 General provisions

3.1 This code is intended for use by any standardizing body, whether governmental or non-governmental, at international, regional, national or sub-national level. Standardizing bodies that have adopted this code may notify this fact to the ISO or IEC member in their country, which will forward the notification to the ISO/IEC Information Centre in Geneva. The notifications should include the name and address of the body concerned and the scope of its current and expected standardization activities. Regional or international standardizing bodies, and standardizing bodies in countries without ISO or IEC members, may notify their adoption of this code directly to the ISO/IEC Information Centre.

3.2 Members of ISO shall make every effort to become members of ISONET or to appoint another body to become a member, as well as to acquire the most advanced membership type possible for the ISONET member. Other standardizing bodies shall make every effort to associate themselves with ISONET (see annex **B** for description of the ISONET system).

3.3 Normizacijsko tijelo koje je prihvatilo ovaj kodeks mora djelovati tako način da drugim normizacijskim tijelima koja žele prihvatiti ovaj kodeks osigura mogućnost rasprave i pruži savjetodavnu potporu u vezi s primjenom ovoga kodeksa. Normizacijsko tijelo mora nepristrano razriješiti bilo koji prigovor.

4 Postupci za razvoj norma

4.1 Pisani postupci temeljeni na načelu konsenzusa trebaju određivati metode koje se upotrebljavaju za razvoj norma. Preslike postupaka koje upotrebljavaju normizacijska tijela moraju biti dostupne zainteresiranim stranama na prihvatljiv način i pravodobno, kad ih one zatraže.

4.2 Pisani postupci trebaju sadržavati prepoznatljive, ostvarive i lako dostupne načine nepristranoga postupanja s prigovorima, bez obzira na to odnose li se na sadržaj ili postupak.

4.3 Normizacijsko se djelovanje mora objaviti u odgovarajućim medijima na prikladan način radi omogućivanja doprinosa zainteresiranih pojedinaca ili organizacija. To obuhvaća i objavu novih radova, radova u toku i dovršenih razvojnih radova na normama, te odgovarajuće izvješćivanje o promjenama.

4.4 Na zahtjev bilo koje zainteresirane strane, normizacijsko tijelo mora bez odlaganja osigurati nacrt norme upućen na raspravu. Troškovi te usluge, ne uzimajući u obzir troškove dostave, moraju biti jednaki za strane i domaće korisnike. Zainteresiranim se stranama, gdje god bile, mora omogućiti pregled i rasprava o nacrtu norme. Ako se to zahtijeva, odmah se mora provesti rasprava i dati odgovor na sva gledišta i primljene primjedbe, uključujući npr. objašnjenje zbog čega je nužno odstupanje od odgovarajućih međunarodnih norma.

4.5 Formalno odobrenje norma treba se temeljiti na konsenzusu.

3.3 The standardizing body shall afford sympathetic consideration to, and adequate opportunity for, consultation regarding representations made, with respect to the operation of this code, by other standardizing bodies that have accepted it. The standardizing body shall make an objective effort to resolve any complaints.

4 Procedures for the development of standards

4.1 Written procedures based on the consensus principle should govern the methods used for standards development. Copies of the procedures of the standardizing body shall be available to interested parties in a reasonable and timely manner upon request.

4.2 Such written procedures should contain an identifiable, realistic and readily available appeals mechanism for the impartial handling of any substantive and procedural complaints.

4.3 Notification of standardization activity shall be made in suitable media as appropriate to afford interested persons or organizations an opportunity for meaningful contributions. This entails timely notification in appropriate media of new, current and completed standards development activities, and reporting on status changes as appropriate.

4.4 On the request of any interested party, the standardizing body shall promptly provide, or arrange to provide, a copy of a draft standard which it has submitted for comments. Any fees charged for this service shall, apart from the real cost of delivery, be the same for domestic and foreign parties. Interested parties, wherever located, shall be provided with reasonable opportunity to review and comment on draft standards. Prompt consideration and response, if so requested, shall be given to all views and comments received, including, for instance, explanation why a deviation from relevant international standards is necessary.

4.5 Formal approval of standards should be based on evidence of consensus.

4.6 Sve norme treba preispitati u određenome vremenskom razdoblju i po potrebi pravodobno posuvremeniti. Prijedloge za razvoj novih ili posuvremenjivanje postojećih norma treba razmotriti odmah, ako ih je, u skladu s odgovarajućim postupcima, podnijela bilo koja izravno zainteresirana osoba ili organizacija, gdje god ona bila.

4.7 Sve odobrene norme moraju se objaviti bez odlaganja. Svakoj osobi bez obzira na to gdje se ona nalazi moraju pod prihvatljivim uvjetima biti dostupne preslike tih norma.

4.8 O radu na razvoju norma moraju se voditi odgovarajući zapisi.

5 Promicanje međunarodne trgovine

5.1 Norme treba pisati tako da zadovolje potrebe tržišta i pridonese širenju slobodne trgovine u što je moguće širemu zemljopisnom i gospodarskom smislu. Norme se ne smiju pisati tako da ometaju ili sprečavaju međunarodnu trgovinu.

5.2 Norme ne smiju biti napisane tako da bi ih se moglo tumačiti kao sredstvo za tvorbu cijena, ne smiju isključivati konkurenciju ili na bilo koji drugi način sprečavati trgovinu izvan potrebe zadovoljavanja odgovarajućih tehničkih propisa ili drugih priznatih sektorskih ili mjesnih zahtjeva za sukladnošću, zaštitom okoliša, zdravljem i sigurnošću.

5.3 Kad međunarodne norme postoje ili predstoji njihovo objavljivanje, one ili njihovi odgovarajući dijelovi moraju se upotrebljavati kao osnova za odgovarajuće nacionalne ili regionalne norme, osim u slučaju kada su te norme ili njihovi dijelovi nedostatni ili neodgovarajući, kao npr. zbog nedovoljne razine zaštite, temeljnih klimatskih i zemljopisnih čimbenika ili temeljnih tehničkih problema.

5.4 Norme se ne smiju pisati takoda se pri njihovoj uporabi dopušta pogrešno usmjeravanje potrošača i drugih korisnika proizvoda, procesa ili usluge kojima je norma namijenjena.

4.6 All standards should be reviewed on a periodic basis and revised in a timely manner. Proposals for the development of new or revised standards, when submitted according to appropriate procedures by any materially and directly interested person or organization, wherever located, should be given prompt consideration.

4.7 All approved standards shall be published promptly. Copies shall be made available under reasonable terms and conditions to any person, wherever located.

4.8 Proper records of standards development activity shall be prepared and maintained.

5 Advancement of international trade

5.1 Standards should be written to meet the needs of the market-place and should contribute to advancing free trade in the broadest possible geographic and economic contexts. Standards shall not be written so as to impede or inhibit international trade.

5.2 Standards shall not be written as a means to fix prices, nor to exclude competition or otherwise inhibit commerce beyond that necessary to meet requirements of relevant technical regulations or other legitimate sectorial or local requirements for compatibility, environmental protection, health and safety.

5.3 When international standards exist or their completion is imminent, they, or their relevant parts, shall be used as the basis for corresponding national or regional standards, except where such international standards or relevant parts would be ineffective or inappropriate, for instance because of an insufficient level of protection or fundamental climatic or geographical factors or fundamental technological problems.

5.4 Standards should not be written so as to allow them to be used to mislead consumers and other users of a product, process or service addressed by the standard.

5.5 Norme se ne smiju pisati ni odobravati tako da prave razliku između proizvoda na osnovi njihova podrijetla.

5.6 Kad god je to moguće, radi najveće slobode tehničkog razvoja, zahtjevi u normama moraju se izražavati radnim značajkama, a ne oblikovnim rješenjima i opisima.

5.7 Administrativne zahtjeve u odnosu na ocjenu sukladnosti i znakove sukladnosti ili netehničke zahtjeve treba odvojiti od tehničkih zahtjeva i/ili ispunjavanja tih zahtjeva.

5.8 Norme se ne smiju oblikovati kao nacrti ako uključuju patentirani predmet, osim kad je njegova primjena opravdana s tehničkoga gledišta i kad vlasnik prava pristaje na pregovore o dopuštanju uporabe patenta, uz razumne uvjete, sa zainteresiranim primjeniteljima.

6 Sudjelovanje u procesu razvoja norma

6.1 Sudjelovanje u normizacijskim procesima na svim razinama mora biti dostupno izravno zainteresiranim osobama i organizacijama na suvisao način, kako je opisano u ovoj točki.

6.2 U svrhu usklađivanja norma u opsegu u kojemu je to moguće, normizacijsko tijelo mora na prikladan način, sukladno svojim mogućnostima, dati prednost sudjelovanju u pripremi međunarodnih norma, koje pripremaju međunarodna normizacijska tijela, za predmet za koje je to tijelo pripremlilo ili odobrilo norme ili očekuje razvoj i odobravanje norma.

6.3 Na međunarodnoj razini, nacionalno sudjelovanje u procesu normizacije organizira se pod pokroviteljstvom odgovarajuće nacionalne normirne ustanove koja je članica odgovarajuće međunarodne normirne organizacije. Nacionalne članice moraju osigurati da njihovo sudjelovanje iskazuje ravnotežu nacionalnih interesa o predmetima na koje se odnosi međunarodno normizacijsko djelovanje.

5.5 Standards shall neither be written nor adopted so as to discriminate among products on the basis of the place of origin.

5.6 Whenever possible, in order leave maximum freedom for technical development, the requirements of standards shall be expressed in terms of performance rather than design or descriptive characteristics.

5.7 Administrative requirements relating to conformity assessment and marks of conformity or other, nontechnical issues should be presented separately from technical and/or performance requirements.

5.8 Standards should not be drafted in terms that include the use of a patented item unless the use of such an item is justifiable for technical reasons, and the rights holder agrees to negotiate licences with interested applicants, wherever located, on reasonable terms and conditions.

6 Participation in the standards development process

6.1 Participation in standardization processes at all levels shall be accessible to materially and directly interested persons and organizations within a coherent process as described in this clause.

6.2 With a view to harmonizing standards on as wide a basis as possible, the standardizing body shall, in an appropriate way, give priority to playing a full part within the limits of its resources in the preparation by relevant international standardizing bodies of international standards regarding subject matter for which it either has developed or adopted, or expects to develop or adopt standards.

6.3 At international level, national participation in the standardization process is organized under the auspices of the appropriate national standards body which is the member of the relevant international standards organization. National members shall ensure that their participation reflects a balance of national interests in the subject matter to which the international standardization activity relates.

6.4 Na regionalnoj razini, sudjelovanje u normizacijskome procesu po načelu konsezususa koji je potreban radi usklađivanja posebnih potreba tehnike i regije, treba uvijek iskazivati ravnotežu nacionalnih i regionalnih interesa u regionalnome normizacijskom radu. Sudjelovanje zemalja koje se ne nalaze u regiji, radi njihova mogućeg znatnoga doprinosa, treba organizirati pod pokroviteljstvom nacionalnih normiranih ustanova tih zemalja u suradnji s međunarodnim normiranim organizacijama u kojima im je članstvo zajedničko.

6.5 Na nacionalnoj razini, sudjelovanje trebaju organizirati normizacijska tijela i nacionalne normirane ustanove, sukladno njihovim postupcima po načelu konsezususa koji trebaju osigurati ravnotežu interesa skupina kao što su proizvođači, kupci, potrošači itd. Sudjelovanje drugih zemalja, radi njihova korisnoga doprinosa, treba organizirati pod pokroviteljstvom nacionalnih normiranih ustanova tih zemalja u suradnji s međunarodnim i regionalnim organizacijama u kojima im je članstvo zajedničko.

7 Usklađivanje i obavješćivanje

7.1 Da bi norme bile međusobno dosljedne i neoprečne za šire skupine korisnika normizacijska djelovanja treba brzo i dragovoljno uskladiti na međunarodnoj i regionalnoj razini te u svakoj zemlji.

7.2 Odgovornost za usklađivanje na međunarodnoj razini trebaju snositi međunarodne organizacije.

7.3 Odgovornost za usklađivanje na regionalnoj razini trebaju snositi regionalne organizacije.

7.4 Odgovornost za usklađivanje na nacionalnoj razini trebaju snositi nacionalne normirane ustanove.

6.4 At regional level, participation in the consensus standardization process, which is organized to suit the particular needs of the technology and the region, should always reflect a balance of national and regional interests in regional standardizing work. Opportunities for effective and meaningful contributions from countries not within the region should be organized under the auspices of the national standards bodies of those countries and should be done in cooperation with the international standards organizations in which membership is common.

6.5 At national level, participation should be organized by standardizing bodies and national standards bodies according to their respective consensus-building procedures which should provide for balanced representation of interest categories such as producers, buyers, consumers, etc. Opportunities for effective and meaningful contributions from other countries should be organized under the auspices of the national standards bodies of those countries and should be done in cooperation with the international and regional standards organizations in which membership is common.

7 Coordination and information

7.1 In order for standards to be mutually consistent and free from contradiction for the largest possible user communities, standardization activities should be actively, but voluntarily, coordinated at and between international and regional levels, and within each country.

7.2 Coordination responsibility at international level should rest with each international standards organization.

7.3 Coordination responsibility at regional level should rest with each regional standards organization.

7.4 Coordination responsibility at national level should rest with the national standards body.

7.5 Odgovornost za usklađivanje između regionalnih i međunarodnih normizacijskih djelovanja trebaju snositi uključene organizacije. Regionalna normizacijska tijela moraju nastojati izbjeći umnožavanje poslova ili preklapanje s radom odgovarajućih međunarodnih normizacijskih tijela.

7.6 Za usklađivanje normizacijskih djelovanja između regionalnih normiranih organizacija i nacionalnih normiranih ustanova izvan regije odgovornost trebaju snositi uključena tijela uz dogovor s međunarodnom normiranom organizacijom u kojoj im je članstvo zajedničko.

7.7 Sve obavijesti navedene u točki 4. trebaju biti dostupne preko ISONET-a. Članica ISO-a u svakoj zemlji ili međunarodno ili regionalno normizacijsko tijelo treba utvrditi svoje obavijesno mjesto i imenovati osobu za pružanje obavijesti o normama.

7.5 Coordination responsibility between regional and international standardization activities should rest with the bodies concerned. In particular, regional standardizing bodies shall make every effort to avoid duplication of, or overlap with, the work of relevant international standardizing bodies.

7.6 Coordination of standardization activity between regional standards organizations and national standards bodies outside the region in question should be organized under the responsibility of these bodies in consultation with the international standards organization in which membership is common.

7.7 All information referred to in clause 4 should be made accessible through ISONET. The ISO member body in any country, or an international or regional standardizing body, should define its appropriate focal point and referral agent for standards-related enquiries.

Dodatak A

(za obavijest)

Nazivi i definicije u odnosu na GATT Sporazum o tehničkim zaprekama u trgovini

U odnosu na GATT Sporazum o tehničkim zaprekama u trgovini (Urugvajski krug višestranih trgovinskih pregovora), upotrebljava se nazivlje, dano u ISO/IEC Upute 2:1991, uz određene izmjene. To je objašnjeno u dodatku 1 GATT TBT dokumenta, koji je za obavijest ponovljen u daljnjemu tekstu s namjerom da omogućiti prihvaćanje ISO/IEC kodeksa u GATT TBT-u za tijela koja donose norme postupcima utemeljenima na konsenzusu.

Dodatak 1 GATT 1991 Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini

Nazivi dani u šestome izdanju ISO/IEC Uputa 2:1991, *Opći nazivi i definicije iz područja normizacije i srodnih djelatnosti* moraju pri uporabi u ovome sporazumu imati jednaka značenja kao i u definicijama navedenih uputa, uzimajući u obzir da usluge nisu obuhvaćene ovim sporazumom.

Za potrebe ovog sporazuma moraju se ipak primijeniti ove definicije:

1 Tehnički propis

Dokument kojim se propisuju značajke proizvoda ili njihovi pripadajući procesi i proizvodne metode, uključujući primjenjive administrativne odredbe, koje treba obvezno zadovoljiti. On može obuhvatiti ili isključivo obuhvatiti nazivlje, znakove, pakiranje, zahtjeve za označivanje i obilježavanje, te načine kako se oni primjenjuju na proizvod, proces ili proizvodnu metodu.

Objašnjenje: Definicija u ISO/IEC Uputama 2 nije zatvorena već se temelji na tzv. sustavu "dogradnih jedinica" (building blocks).

Annex A

(informative)

Terms and definitions in relation to GATT Agreement on Technical Barriers to Trade

In respect to the GATT 1991 Agreement on Technical Barriers to Trade (Uruguay round of multilateral trade negotiations), the terminology given in ISO/IEC Guide 2:1991 is used with certain modifications. These are explained in Annex 1 of the GATT TBT document which is reproduced below for information and with a view to possible endorsement of the ISO/IEC code by GATT TBT for bodies which approve standards under consensus-based procedures.

Annex 1 of the GATT 1991 Agreement on Technical Barriers to Trade

The terms presented in the sixth edition of the ISO/IEC Guide 2:1991, *General terms and their definitions concerning standardization and related activities*, shall, when used in this Agreement, have the same meaning as given in the definitions in the said Guide taking into account that services are excluded from the coverage of this Agreement.

For the purpose of this Agreement, however, the following definitions shall apply.

1 Technical regulation

Document which lays down product characteristics or their related processes and production methods, including the applicable administrative provisions, with which compliance is mandatory. It may also include or deal exclusively with terminology, symbols, packaging, marking or labelling requirements as they apply to a product, process or production method.

Explanatory note - The definition in ISO/IEC Guide 2 is not self-contained, but based on the so-called "building block" system.

2 Norma

Za naziv "norma" mora se primijeniti ova definicija:

Isprava za opću i višekratnu uporabu, koju je odobrila priznata ustanova, koja sadrži pravila, upute ili značajke za proizvode ili pripadajuće procese i proizvodne metode, koje nije potrebno obvezno zadovoljiti. Isprava može obuhvatiti nazivlje, znakove, pakiranje, zahtjeve za označivanje i obilježavanje te načine kako se oni primjenjuju na proizvod, proces ili proizvodnu metodu ili se isključivo bavi tim temama.

Objašnjenje: Nazivi, kako su definirani u ISO/IEC Uputama 2 obuhvaćaju proizvode, procese i usluge. Ovaj sporazum uređuje samo tehničke propise, norme i postupke ocjene sukladnosti koji se odnose na proizvode ili pripadajuće procese i proizvodne metode.

Norme, kako je definirano u ISO/IEC Uputama 2, mogu biti obvezne ili dragovoljne. Za potrebe ovog sporazuma norme su definirane kao dragovoljni dokumenti, a tehnički propisi kao obvezni dokumenti.

3 Postupci ocjene sukladnosti

Bilo koji postupak, primijenjen posredno ili neposredno, koji utvrđuje da su zadovoljeni zahtjevi u tehničkim propisima ili normama.

Objašnjenje: Postupci ocjene sukladnosti uključuju, između ostalog, postupke za uzorkovanje, ispitivanje i nadzor; vrednovanje, ovjeru i osiguravanje sukladnosti; upis, ovlašćivanje i odobrenje, kao i kombinacije navedenog.

4 Međunarodno tijelo ili sustav

Tijelo ili sustav, čije je članstvo otvoreno za relevantna tijela, a posebno za sve strane navedene u ovome sporazumu.

2 Standard

For the term "standard" the following definition shall apply.

Document approved by a recognized body, that provides, for common and repeated use, rules, guidelines or characteristics for products or related processes and production methods, with which compliance is not mandatory. It may also include or deal exclusively with terminology, symbols, packaging, marking or labelling requirements as they apply to a product, process or production method.

Explanatory note - The terms as defined in ISO/IEC Guide 2 cover products, processes and services. This Agreement deals only with technical regulations, standards and conformity-assessment procedures related to products or related processes and production methods.

Standards as defined by ISO/IEC Guide 2 may be mandatory or voluntary. For the purpose of this Agreement, standards are defined as voluntary documents and technical regulations as mandatory documents. Standards prepared by the international standardization community are based on consensus. This Agreement covers also documents that are not based on consensus.

3 Conformity-assessment procedures

Any procedure used, directly or indirectly, to determine that relevant requirements in technical regulations or standards are fulfilled.

Explanatory note - Conformity-assessment procedures include, *inter alia*, procedures for sampling, testing and inspection; evaluation, verification and assurance of conformity; registration, accreditation and approval, as well as their combinations.

4 International body or system

Body or system whose membership is open to the relevant bodies of at least all Parties to this Agreement.

5 Regionalno tijelo ili sustav

Tijelo ili sustav čije je članstvo otvoreno za relevantna tijela, a najmanje za sve strane navedene u ovom sporazumu.

6 Središnje upravno tijelo

Središnja uprava/vlada, njezina ministarstva i područni odjeli ili bilo koje tijelo ovisno o središnjoj upravi/vladi s obzirom na djelovanje u području o kojemu se radi.

Objašnjenje: U slučaju Europske ekonomske zajednice (EEZ), propise primjenjuju tijela središnje uprave/vlade. Međutim, unutar EEZ-a mogu se uspostaviti regionalna tijela ili sustavi ocjene sukladnosti te se u tim slučajevima odredbe ovog sporazuma mogu odnositi na ta regionalna tijela ili sustave ocjene sukladnosti.

7 Lokalno upravno tijelo

Uprava koja nije središnje upravno tijelo (županije, provincije, kantoni, jedinice lokalne samouprave itd), njezine službe i područni odjeli ili bilo koje tijelo ovisno o toj upravi s obzirom na djelovanje u području o kojemu se radi.

8 Nepravno (nevladino) tijelo

Tijelo koje nije središnje upravno tijelo ili lokalno upravno tijelo, uključujući nepravno (nevladino) tijelo, koje ima pravnu snagu za donošenje tehničkoga propisa.

5 Regional body or system

Body or system whose membership is open to the relevant bodies of only some of the Parties.

6 Central government body

Central government, its ministries and departments or any body subject to the control of the central government in respect of the activity in question.

Explanatory note - In the case of the European Economic Community, the provisions governing central government bodies apply. However, regional bodies or conformity-assessment systems may be established within the European Economic Community, and in such cases would be subject to the provisions of this Agreement on regional bodies or conformity-assessment systems.

7 Local government body

Government other than a central government (e.g. states, provinces, Länder, cantons, municipalities, etc.), its ministries or departments or any body subject to the control of such a government in respect of the activity in question.

8 Non-governmental body

Body other than a central government body or a local government body, including a non-governmental body, which has legal power to enforce a technical regulation.

Dodatak B **(za obavijest)**

Obavijesni sustav o normama i srodnim dokumentima i usluge u ISONET-u

ISONET je mreža obavijesnih mjesta (danas uspostavljenih u 61 zemlji i s 5 međunarodnih pridruženih članova), kojom se šire obavijesti o normama, tehničkim propisima i srodnim dokumentima, uključujući potvrđivanje. Informacijski centar ISO/IEC u Ženevi djeluje kao obavijesno mjesto za obavješćivanje o normama i njima srodnim međunarodnim dokumentima, kao i za upite iz zemalja bez nacionalnog ISONET obavijesnog mjesta.

Svako obavijesno mjesto može usmjeriti upit na bilo koje drugo obavijesno mjesto kad upiti ulaze u teritorijalni ili funkcionalni djelokrug toga drugog mjesta, koje je tada obvezno poduzeti sve odgovarajuće korake da bi odgovorilo na upućene upite.

Mreža je organizirana sukladno uputama za njezin rad, koje je ISONET prihvatio u cjelini. U tome smislu postoje odgovarajuće upute za različite dokumentacijske radove (npr. indeksiranje norma, uporabu višejezičnoga tezaurusa itd), koje su srodne nedavno razvijenoj ISONET Međunarodnoj razredbi norma (ICS).

Međunarodna razredba norma (ICS)

Međunarodna razredba norma (ICS), uporabom brojčanih oznaka, osigurava mogućnost jezično neovisne komunikacije između korisnika norma i onih koji pripremaju norme diljem svijeta. ICS isto tako osigurava model za ustroj kataloga norma i utvrđuje sustavnost oblikovanja. Mnoge članice ISO-a spremno su se obvezale na primjenu ICS-a na nacionalnoj razini i može se očekivati da će ih i ostale članice u tome slijediti. ICS će također biti koristan kao osnova za bolje ustrojen sustav pristupa obavijestima o razvojnim radovima na normama.

Annex B

(informative)

Standards and standards-related information systems and services in ISONET

ISONET is a network of reference points (currently established in 61 countries and with 5 international affiliates) disseminating information on standards, technical regulations and related matters, including certification, in their own territory. The ISO/IEC Information Centre in Geneva acts as a reference point for information on standards and standards-related matters of an international nature and to enquirers from countries without national ISONET reference points.

Each reference point of ISONET may refer enquirers to any other reference point when such enquiries fall within the territorial or functional competence of the latter, which is committed to take all reasonable steps to answer such enquiries.

The network system is organized in accordance with guidelines for its operations that are adopted by ISONET as a whole. In this context, relevant guidelines exist for various documentation functions (for example, indexing of standards, the use of multilingual thesauri, etc.) and these are in turn related to the recent development of the ISONET International Classification for Standards (ICS).

The International Classification for Standards (ICS)

The International Classification for Standards (ICS) provides, through the use of numeric codes, the facility for language-independent communication between standards users and developers throughout the world. The ICS also provides a model structure for standards catalogues and standing order systems. Many ISO members have already committed themselves to implement the ICS at the national level, and it is anticipated that others will follow. The ICS will also be useful as the basis for a more structured system of accessing information on standards development activities.

Pristup obavijesti o razvojnim radovima na normama

U ISONET-u se sve više upotrebljavaju oznake faze razvoja, utemeljene na ISO/IEC sustavu prepoznavanja faza. Te su faze:

- 1)** faza u kojoj je donesena odluka o razvoju ili posuvremenjivanju norme
- 2)** faza u kojoj je pokrenut razvojni rad, ali razdoblje za dostavu primjedaba još nije započelo
- 3)** faza u kojoj je razdoblje za dostavu primjedaba započelo, ali još nije završeno
- 4)** faza u kojoj je završeno prihvatanje primjedaba, ali norma još nije formalno odobrena i
- 5)** faza u kojoj je norma formalno odobrena.

Primjena tog sustava označivanja faza, zajedno s ICS-om za pobliže opisivanje predmeta o kojemu se radi, povećava sposobnost djelovanja članica ISONET-a u odnosu na upite prema drugima i od drugih u ISONET-u koji upotrebljavaju iste ili slične sustave.

Daljnje obavijesti o navedenom predmetu na raspolaganju su u Tajništvu ISONET-a pri Središnjemu tajništvu ISO-a u Ženevi.

Access to information on standards development activities

A development-stage code, based on the ISO/IEC stage identification system, is currently being broadly used by ISONET. These stages are:

- 1)** the stage at which the decision to develop or revise a standard has been taken;
- 2)** the stage at which development work has begun, but the period for submissions of comments has not yet started;
- 3)** the stage at which the period for submission of comments has started, but not yet been completed;
- 4)** the stage at which the submission of comments has been completed, but the standard has not yet been formally approved; and
- 5)** the stage at which the standard has been formally approved.

The use of this stage code system, together with the ICS to specify subjects of interest, by ISONET members will increase the efficiency of their operations, and in particular with respect to enquiries to and from others in ISONET which use the same or similar systems.

Further information on the above subject is available from the ISONET Secretariat located at the ISO Central Secretariat in Geneva.